

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงิน
ของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดย

นางสาวพิมวิไล ศรีโนนงาม

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต
ภาควิชาการบัญชี สาขาบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงิน
ของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดย

นางสาวพิมพ์วิไล ศรีโนนงาม

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต
ภาควิชาการบัญชี สาขาบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE RELATIONSHIP BETWEEN AUDIT COMMITTEE FINANCIAL
EXPERTISE AND EARNINGS MANAGEMENT OF COMPANIES
LISTED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

BY

MISS PIMVILAI SRINON-NGAM

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ACCOUNTING

FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY

THAMMASAT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2015

COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาวพิมพ์วิไล ศรีโนนงาม

เรื่อง

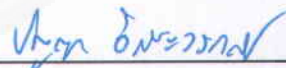
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไร
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ ๑๕ ก.ค. ๒๕๕๙

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยญา อิศระวาราวณิช)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(อาจารย์ ดร.ชาญชัย ตั้งเรื่อนรัตน์)

คณบดี

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงิน ของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวพิมพ์วิไล ศรีโนนงาม
ชื่อปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	บัญชี พาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	อาจารย์ ดร.ชาญชัย ตั้งเรื่อนรัตน์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินกับการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2557 ผลการทดสอบพบว่า การตกแต่งกำไรเพิ่มขึ้น เมื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินในคณะกรรมการตรวจสอบมีประสบการณ์เป็นทั้งผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน เป็นประธานกรรมการบริหาร และเป็นคณะกรรมการบริษัทอื่นด้วย

คำสำคัญ : กรรมการตรวจสอบ, ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงิน, การตกแต่งกำไร, รายการคงค้าง
จากดุลยพินิจของผู้บริหาร

Independent Study Title	The relationship between audit committee financial expertise and earnings management of companies listed in the stock exchange of Thailand
Author	Miss Pimvilai Srinon-ngam
Degree	Master of Accounting
Department/Faculty/University	Accounting Commerce and Accountancy Thammasat University
Independent Study Advisor	Chanchai Tangruenrat, Ph.D.
Academic Years	2015

ABSTRACT

This research aims at studying the relationship between audit committee financial expertise and earnings management of the listed companies during 2011-2014. The results shows that the level of earnings management increases when the audit committee members who are designated as the financial expert have the background experience of Chief Financial Officer, Chief Executive Officer and the member of other board of directors.

Keywords : audit committee, financial expertise, earnings management, discretionary accrual

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณโครงการปริญญาโททางการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้เข้าศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต ซึ่งข้าพเจ้าได้รับความรู้ทั้งทางด้านบัญชี ด้านภาษีอากรและด้านการบริหารจัดการเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ชาญชัย ตั้งเรื่อนรัตน์ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นที่ปรึกษาในการทำการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ซึ่งข้าพเจ้าได้รับความรู้และคำแนะนำเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา อิศระวรวานิช ที่ได้เสียสละเวลาเป็นประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ชี้แนะทางการทำงานวิจัยและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์สำหรับการทำงานวิจัยฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ และเกิดประโยชน์ในทางวิชาการ

นางสาวพิมพ์วิไล ศรีโนนงาม

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญตาราง	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.3 ขอบเขตงานวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	11
3.1 กลุ่มตัวอย่าง	11
3.2 วิธีการวิจัย	12
3.3 ตัวแบบ	16
3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	18

บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	20
4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา	20
4.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน	23
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	28
5.1 สรุปผลการวิจัย	28
5.2 ข้อจำกัดงานวิจัย	28
5.3 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต	29
รายการอ้างอิง	30
ประวัติการศึกษา	35

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรเชิงปริมาณ	21
4.2 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของการแจกแจงความถี่	22
4.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)	24
4.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินใน กรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท	27

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) เป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกำกับดูแลตรวจสอบการบริหารงาน และจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อให้การปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของกิจการเป็นไปอย่างโปร่งใสและน่าเชื่อถือ โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระบุว่ากรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องมีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน มีความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงินอย่างเพียงพอที่จะทำหน้าที่สอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542) บุคคลดังกล่าวมักมีการเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่าผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน (Financial Expert) นอกเหนือจากการระบุจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญดังกล่าวแล้ว จะเห็นว่าไม่มีการขยายความถึงคุณสมบัติที่เฉพาะเจาะจงของกรรมการตรวจสอบดังกล่าว โดยคำนิยามดังกล่าวของไทยยังไม่ได้รับการขยายความมาตั้งแต่มีการประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 2542

งานวิจัยของ Dhaliwal, Naiker, and Navissi (2010) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า มีเพียงกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ด้านบัญชี (Accounting) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร ในขณะที่งานวิจัยของ Badolato, Donelson, and Ege (2014) พบว่า ผู้มีประสบการณ์ด้านบัญชี (Accounting) ผู้มีประสบการณ์ด้านการควบคุม (Supervisory) และผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน (Finance) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bruynseels, Krishnamoorthy, and Wright (2015) ที่กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ด้านบัญชี (Accounting) และมีประสบการณ์ด้านการควบคุม (Supervisory) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท

จากการสืบค้นงานวิจัยในประเทศไทย ผู้วิจัยยังไม่พบการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญจากประสบการณ์ทำงานของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไร มีเพียงงานวิจัยที่ศึกษาถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลของกรรมการตรวจสอบ ได้แก่ งานวิจัยของสนิทพิมพ์พลอยธรรมชาติ (2556) สิริภัทร สันต์วรนาถ (2556) และสุรารักษ์ณ์ ชุณหะ (2557) จากการศึกษาวิจัยข้างต้น พบว่า ส่วนใหญ่ได้ผลสนับสนุนว่าคุณลักษณะส่วนบุคคลของกรรมการตรวจสอบ

(เช่น เพศ ระดับการศึกษา และจำนวนปีวาระการดำรงตำแหน่ง เป็นต้น) ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการตกแต่งกำไรของบริษัท จึงเป็นที่มาของการศึกษาความสัมพันธ์ของงานวิจัยฉบับนี้ว่า ความรู้ความเชี่ยวชาญจากประสบการณ์ทำงานของกรรมการตรวจสอบจะมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ และมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางใด

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2554-2557

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2554-2557 ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้น บริษัทในกลุ่มธนาคาร กลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์ กลุ่มธุรกิจประกันชีวิต กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน เนื่องจากงบการเงินของบริษัทดังกล่าวมีการจัดประเภทรายการแตกต่างจากบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทั่วไป และตัดบริษัทที่อยู่ในหมวดพื้นฟูกิจการออก โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยใช้แหล่งข้อมูลจาก แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) รายงานประจำปี (56-2) และงบการเงินของบริษัท

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักลงทุน ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เล็งเห็นถึงบทบาทและความสำคัญของความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของกลไกการกำกับดูแลกิจการอันจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงิน
2. คณะกรรมการบริษัทใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานของบริษัทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา กำหนดกฎเกณฑ์หรือคุณสมบัติเพิ่มเติมของกรรมการตรวจสอบ เพื่อสนับสนุนการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

2.1.2 รายการคงค้าง

2.1.3 ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee Financial Expertise: ACFE)

2.1.1 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทนมาจากแนวคิดของ Jensen และ Meckling (1976) โดยทฤษฎีนี้มองว่ามนุษย์ทุกคนในองค์กรย่อมมีแรงผลักดันที่จะทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นผู้บริหารจะพยายามหาหนทางในการสร้างมูลค่าสูงสุดให้กับบริษัทก็ต่อเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าหนทางนั้นเอื้ออำนวยผลประโยชน์ให้กับตนเองด้วย ทฤษฎีนี้ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นตัวแทนว่ามีผู้ที่เกี่ยวข้อง 2 ฝ่าย ประกอบด้วย ตัวการ (Principle) คือเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น และอีกฝ่ายเป็นตัวแทน (Agent) คือผู้บริหาร โดยตัวการจะมอบอำนาจในการบริหารกิจการให้แก่ตัวแทนเพื่อทำหน้าที่ปฏิบัติงานให้กิจการได้รับประโยชน์สูงสุดและสามารถดำเนินไปด้วยดี แต่เมื่อใดที่เจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นกับผู้บริหารมีวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่ไม่สอดคล้องกันย่อมส่งผลให้ผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะทำการตัดสินใจใด ๆ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของตนเองโดยมิได้คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นอย่างแท้จริง ก็จะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างตัวการและตัวแทนขึ้น (Agency Problems)

จากทฤษฎีตัวแทนข้างต้น จะเห็นได้ว่า เมื่อใดก็ตามที่อำนาจความเป็นเจ้าของถูกแยกออกจากอำนาจการควบคุมกิจการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ย่อมเกิดขึ้นได้ เช่น หากตัวแทนได้รับผลตอบแทนที่ดีจะทำให้ตัวแทนทำงานบริหารอย่างเต็มความสามารถ แต่ในทางกลับกันหากบริษัทไม่สามารถจะลงทุนเพิ่ม หรือ บริษัทไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังก็จะไล่ตัวแทนออก (Amihud and Lev, 1981) หรือ หากมีตัวการหรือผู้ถือหุ้นที่ลงทุนในบริษัทแต่ไม่ต้องการเข้ามามีบทบาทในการบริหารของบริษัท แต่

ต้องการเพียงผลตอบแทนจากการประกอบการเท่านั้น จึงอาจทำให้ผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนไม่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการตัดสินใจของตัวแทนหรือฝ่ายบริหารเช่นกัน (Jensen, 1986) เป็นต้น

ในขณะเดียวกันงานวิจัยของ Eisenhardt (1989) ได้ศึกษาและทบทวนเรื่องทฤษฎีตัวแทนพบข้อจำกัดของทฤษฎีนี้ได้แก่ Perrow (1986) อ้างว่าทฤษฎีตัวแทนแก้ไขปัญหาระหว่างตัวการและตัวแทนไม่ชัดเจนประกอบกับทฤษฎีตัวแทนไม่อยู่ภายใต้การทดสอบเชิงประจักษ์ เพราะไม่ได้อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง นอกจากนี้ Hirsch and Friedman (1986) ระบุว่าทฤษฎีนี้แคบเกินไปเพราะให้ความสนใจไปที่ราคาหุ้นของบริษัท เนื่องจากหากกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทปฏิบัติหน้าที่ให้กิจการได้รับประโยชน์สูงสุดและสามารถดำเนินไปด้วยดีย่อมทำให้มีผู้สนใจมาลงทุนเพิ่มขึ้นและในที่สุดราคาหุ้นของบริษัทย่อมเพิ่มขึ้นตามไปด้วย (อ้างถึงใน Eisenhardt, 1989)

จากทฤษฎีตัวแทนข้างต้น คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ถือเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ถือหุ้นที่เป็นตัวการ (Principle) ในการควบคุมการทำงานของผู้บริหาร (Agent) (Nelson, 2010) ตลอดจนเป็นฝ่ายประสานงานระหว่างผู้บริหารและผู้สอบบัญชีเพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีตัวแทนมาอธิบายถึงบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบว่ามีส่วนสำคัญในการลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างตัวการและตัวแทน (Agency Problems) ได้ (Alzoubi and Selamat, 2012)

2.1.2 รายการคงค้าง

เนื่องจากกำไรทางบัญชีเป็นตัวเลขที่สรุปผลการดำเนินงานตามเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) โดยมีหลักการว่า เมื่อเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น บริษัทต้องรับรู้และบันทึกเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจดังกล่าว แม้ว่าบริษัทจะไม่ได้รับเงินสดหรือจ่ายเงินสดออกไปก็ตาม (มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1, 2557 หน้า 15) รายการคงค้างจึงเกิดขึ้นจากความไม่สอดคล้องกันระหว่างการรับรู้รายการตามเกณฑ์คงค้างและกระแสเงินสด จึงทำให้กำไรทางบัญชีและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมีความแตกต่างกัน โดยกระแสเงินสดจากการดำเนินงานเป็นรายการเงินสดที่เกิดขึ้นจริงในงวดนั้น ดังนั้นหากกิจการจะทำการตกแต่งกำไรก็สามารถทำผ่านรายการคงค้างได้ ทั้งนี้การคำนวณหารายการคงค้างทั้งหมด จึงมีสมการดังนี้ (Dechow, Sloan, and Sweeney, 1995)

$$\text{Total Accruals} = \text{Net Income} - \text{Cash Flows from Operations}$$

โดยในงานวิจัยของ Jones (1991) ได้จำแนกรายการคงค้างออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) รายการคงค้างตามปกติ หรือ รายการคงค้างที่ไม่ได้เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Normal Accruals หรือ Non-discretionary Accruals : NDCA) เป็นรายการคงค้างที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่สะท้อนการดำเนินงานตามปกติและผลการดำเนินงานของบริษัท อันเป็นผลมาจากการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ สภาพแวดล้อมในอุตสาหกรรม ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจทั่วไป และ (2) รายการคงค้างเกินปกติ หรือ รายการคงค้างจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Abnormal Accruals หรือ Discretionary Accruals : DCA) เป็นรายการคงค้างที่เกิดจากการที่ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจต่อการเกิดรายการหรือใช้ดุลยพินิจผ่านนโยบายทางบัญชีในการประมาณการทางบัญชีต่าง ๆ เพื่อตกแต่งตัวเลขกำไร เช่น รับรู้รายได้เพิ่มขึ้น รับรู้ค่าใช้จ่ายน้อยลง ส่งผลให้กำไรในงวดปัจจุบันเพิ่มขึ้น แต่กำไรในอนาคตอาจน้อยลง เป็นต้น ดังนั้นรายการคงค้างเกินปกติจึงสามารถใช้เป็นข้อบ่งชี้ถึงพฤติกรรมการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างได้ (Jones, 1991)

สำหรับตัวแบบ (Model) ที่ใช้ชี้วัดการตกแต่งกำไรถูกคิดค้นขึ้นมาในการประมาณรายการคงค้างที่เกิดจากการดำเนินงานมีหลากหลายตัวแบบ เช่น ตัวแบบของ Healy (1985) DeAngelo (1986) และ Jones (1991) แต่ตัวแบบที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ Modified-Jones ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นโดย Dechow, Sloan, and Sweeney (1995) เกิดจากการปรับปรุงตัวแบบของ Jones (1991) โดย Modified-Jones ได้ยกเลิกสมมติฐานของ Jones (1991) ในการนำยอดการเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้หักออกจากรายการคงค้าง แต่ในความเป็นจริงการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ในการขายสินค้าเกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร ดังนั้น Modified-Jones จึงนำยอดการเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้มากระทบกับรายได้เพื่อประมาณการรายการคงค้างที่ไม่ได้เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร

ในขณะเดียวกัน Modified-Jones มีข้อจำกัด คือ ไม่ได้คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านค่าใช้จ่าย เนื่องจากการตกแต่งกำไรนอกจากจะทำผ่านรายการขายแล้ว รายการค่าใช้จ่ายและเจ้าหนี้การค้าก็สามารถใช้ในการตกแต่งกำไรได้เช่นเดียวกับรายการรายได้และลูกหนี้การค้า (Kang and Sivaramakrishnan, 1995; Yoon and Miller, 2002; Yoon, Miller and Jiraporn, 2006; Islam, Ali, and Ahmed, 2011) แต่จากการศึกษาเชิงประจักษ์ของ Dopuch, Mashruwala, Seethamraju and Zach (2012) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างกับการเปลี่ยนแปลงของยอดขายผ่านตัวแบบ Jones (1991) และ Modified-Jones พบว่า การเปลี่ยนแปลงของยอดขายก่อให้เกิดรายการคงค้างเกินปกติ เพื่อปิดเป็นข้อมูลทางการเงินภายใต้ดุลยพินิจของผู้บริหาร

สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ตัวแบบ Modified-Jones เนื่องจากมีงานวิจัยในอดีตของ Dechow et al. (1995) พบว่า ตัวแบบ Modified-Jones สามารถอธิบายการตกแต่งกำไรได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อเทียบกับตัวแบบของ Healy (1985) DeAngelo (1986) และ Jones (1991) ซึ่งทำให้ตัวแบบ Modified-Jones ได้รับความนิยอย่างกว้างขวางและถือเป็นตัวแบบจำลองที่ดีที่สุดที่ใช้ในการประมาณการรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหารและการหาการตกแต่งกำไร (กฤษณา กัมปนาทโกศล และ ชาญชัย ตั้งเรื่อนรัตน์, 2551)

2.1.3 ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee Financial Expertise: ACFE)

คณะกรรมการตรวจสอบเป็นคณะกรรมการอิสระที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงาน การควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยงและธรรมาภิบาล รวมทั้งการจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อให้การปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลของกิจการเป็นไปอย่างโปร่งใสและน่าเชื่อถือ โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2542) ระบุถึงคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบว่า “. . .กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คนที่มีความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงิน และมีความรู้ต่อเนื่องเกี่ยวกับเหตุที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของการรายงานทางการเงิน ซึ่งจะมีผลให้การดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากหน้าที่หลักของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับมอบหมายคือ สอบทานการรายงานทางการเงินให้มีคุณภาพที่ดีที่สุด” (หน้า 309) กล่าวคือ เนื่องจากหน้าที่หลักของกรรมการตรวจสอบที่ได้รับมอบหมายคือ สอบทานรายงานทางการเงินให้มีคุณภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงต้องมีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ที่มีความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงิน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals: DCA) กับการตกแต่งกำไรผ่านตัวแบบ Modified-Jones

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาการคำนวณหารายการคงค้าง (Total Accruals) ที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals: DCA) เช่น ตัวแบบของ Healy (1985) และ DeAngelo (1986) เป็นต้น ต่อมา Jones (1991) คำนวณหารายการคงค้างที่ไม่ได้เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-discretionary Accruals : NDCA) ที่จะส่งผลกระทบต่อรายการคงค้าง โดยระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างและการเปลี่ยนแปลงของยอดขาย (Revenue) และ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (Property, Plant and Equipment : PPE)

จากการศึกษาเชิงประจักษ์ของ Dechow (1994) แสดงข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้เกณฑ์คงค้างต่อความสามารถในการใช้กำไรสุทธิและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในการพยากรณ์ผลการดำเนินงานของบริษัทในอนาคตของบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกาปี ค.ศ. 1964-1989 พบว่า กำไรสุทธิ (Net Income) สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตได้ดีกว่ากระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ต่อมา Dechow et al. (1995) ได้ศึกษาลักษณะของบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 92 บริษัท ในช่วงปี ค.ศ. 1982-1992 ที่ถูก ก.ล.ต ของสหรัฐอเมริกาทำการตรวจสอบภายใต้ข้อกล่าวหาว่าผู้บริหารทำการตกแต่งกำไรสูงเกินจริง ผลการวิจัยพบว่า บริษัทส่วนใหญ่ที่ถูกกล่าวหาได้ทำการตกแต่งกำไรจริงเนื่องจากมีความจำเป็นต้องหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอก โดย Dechow et al. (1995) ใช้ Modified-Jones ในการประมาณการรายการคงค้างที่ไม่ได้เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร โดยนำการเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้การค้า (Accounts Receivable : AR) มากระทบกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้ในการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อคำนวณหาการตกแต่งกำไรของบริษัทดังกล่าว เนื่องจากการตกแต่งกำไรจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการรายงานข้อมูลทางการเงิน เพื่อปิดเป็นข้อมูลหรือผลการดำเนินงานของบริษัท (Healy and Wahlen, 1999) ต่อมางานวิจัยของ Dechow and Skinner (2000) ระบุว่า บริษัทจะเลือกใช้นโยบายบัญชีในการประมาณการตามเกณฑ์คงค้าง เพื่อปกปิดผลการดำเนินงานที่แท้จริง เช่น การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ประมาณการหนี้สิน การประมาณการอายุการใช้งานและมูลค่าซากของสินทรัพย์ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้งานวิจัยฉบับนี้จึงใช้รายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหารผ่านตัวแบบ Modified-Jones เพื่อคำนวณหาการตกแต่งกำไรของบริษัท

ก.ล.ต ของสหรัฐอเมริกา ระบุว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงิน (Audit Committee Financial Expertise: ACFE) แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) ผู้มีการศึกษาและประสบการณ์เป็นผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน ผู้บริหารสูงสุดด้านบัญชี คอนโทรลเลอร์ ผู้สอบบัญชี หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเคียงกัน หรือ (2) ผู้มีประสบการณ์ด้านการควบคุมดูแล (Active Supervision) บุคคลในประเภทที่ 1 หรือ (3) ผู้มีประสบการณ์ด้านการดูแล

ตรวจตรา (Oversight) หรือการประเมินผลการดำเนินงานของนักบัญชี ในด้านการจัดทำงบการเงิน การสอบบัญชี หรือการประเมินงบการเงิน หรือ (4) ผู้มีประสบการณ์ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Securities and Exchange Commission, 2003) มีงานวิจัยหลายชิ้นมาสนับสนุนว่า หากบริษัทที่มีผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือการเงินเข้าร่วมในคณะกรรมการตรวจสอบจะช่วยเพิ่มคุณภาพของงบการเงินได้ (คุณภาพของงบการเงิน เช่น การตกแต่งกำไร การปรับปรุงงบการเงินย้อนหลัง และความทันต่อเวลาของข้อมูล) (เช่น Bédard, Chtourou, and Courteau, 2004; Krishnan, 2005)

โดยเฉพาะงานวิจัยของ Badolato, Donelson, and Ege (2014) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยวัดจากรายการคงค้างเกินปกติ (Abnormal Accruals) ผ่านตัวแบบ Modified-Jones ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วย ผู้มีประสบการณ์ด้านบัญชี (ได้แก่ Auditor, CPA และ CFO เป็นต้น) ผู้มีประสบการณ์ด้านการควบคุม (ได้แก่ CEO และ COO เป็นต้น) และผู้มีประสบการณ์ด้านการเงิน (ได้แก่ Finance Director และ Finance Manager เป็นต้น) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท เนื่องจากกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ความรู้ความเชี่ยวชาญดังกล่าวสามารถลดและป้องกันการตกแต่งกำไรได้ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bruynseels, Krishnamoorthy, and Wright (2015) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการตรวจสอบกับคุณภาพของงบการเงิน โดยวัดจากรายการคงค้างเกินปกติ (Abnormal Accruals หรือ Discretionary Accruals : DCA) ผ่านตัวแบบ Modified-Jones ในการวัดคุณภาพของงบการเงินของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3,824 บริษัท ในช่วงปี 2004-2013 ผลการศึกษาพบว่า กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ด้านบัญชี (Accounting) และกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ด้านการควบคุมดูแล (Supervisory) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท ในขณะที่มีงานวิจัยของ Krishnan and Visvanathan (2008) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือการเงินกับคุณภาพของงบการเงินของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 บริษัท ในช่วงปี 2000-2002 ผลการศึกษาพบว่า กรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพของงบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dhaliwal, Naiker, and Navissi (2010) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท พบว่า กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ด้านบัญชี (Accounting) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร ในขณะที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ด้านการควบคุมดูแล (Supervisory) กับคุณภาพกำไรของบริษัท โดยมีงานวิจัยที่สนับสนุนความสัมพันธ์ข้างต้น เช่น

Erkens and Bonner (2013) ที่ศึกษาเรื่องการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือการเงินเข้าร่วมในคณะกรรมการตรวจสอบ โดยใช้ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 1,500 บริษัท ในช่วงปี ค.ศ. 1999-2008 สนับสนุนให้บริษัทควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชี (ได้แก่ CFO และ Auditor เป็นต้น) เข้าร่วมในคณะกรรมการตรวจสอบ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีมีความรู้เฉพาะด้านซึ่งช่วยเพิ่มคุณภาพรายงานทางการเงินได้ นอกจากนี้งานวิจัยของ Abernathy, Beyer, Masli, and Stefaniak (2015) สนับสนุนให้บริษัทควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีที่มี Certified Public Accountant (CPA) เข้าร่วมในคณะกรรมการตรวจสอบเช่นกัน ซึ่งจากงานวิจัยในอดีตของ Aier, Comprix, Gunlock, and Lee (2005) ศึกษาเรื่องความรู้ผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือการเงินของ CFO กับการปรับปรุงงบการเงินย้อนหลัง โดยใช้ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงปี ค.ศ. 1997-2002 พบว่าความรู้ความเชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือการเงินของ CFO ช่วยลดการปรับปรุงงบการเงินย้อนหลังของบริษัทได้

จากการทบทวนงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องในอดีต พบว่าส่วนใหญ่ได้ผลลัพธ์ที่สนับสนุนว่าความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรของบริษัท ประกอบกับในประเทศไทยยังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาเรื่องนี้โดยตรง มีเพียงงานวิจัยที่ศึกษาถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไร ได้แก่ งานวิจัยของ สนิทพิมพ์ พลอยธรรมชาติ (2556) พบว่า เพศ ระดับการศึกษา และสัดส่วนกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการตกแต่งกำไรของบริษัท ต่อมางานวิจัยของ สิริภัทร สันต์วรรณารถ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งวัดจากอัตราการเข้าประชุม จำนวนปีวาระการดำรงตำแหน่ง และสัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความชำนาญทางด้านการบัญชีหรือการเงิน กับการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างที่ใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรารักษ์ณ ชูณหะ (2557) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และทักษะความรู้ด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ใด ๆ ระหว่างปัจจัยดังกล่าวกับการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างที่ใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำงานวิจัยฉบับนี้โดยใช้ประสบการณ์ในอดีตของผู้เชี่ยวชาญของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท โดยคาดว่าความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบจะส่งผลในเชิงลบต่อการตกแต่งกำไรของบริษัท

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา วิธีการวิจัย ตัวแบบ และสถิติที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เลือกในงานวิจัยครั้งนี้เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในทุกกลุ่มอุตสาหกรรมในช่วงปี พ.ศ. 2554-2557 โดยยกเว้น บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน ซึ่งประกอบด้วยบริษัทในกลุ่มธนาคาร กลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์ กลุ่มธุรกิจประกันชีวิต รวมทั้งสิ้นจำนวน 59 บริษัท กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์จำนวน 60 กองทุน กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานจำนวน 5 กองทุน เนื่องจากบริษัทดังกล่าวมีการจัดประเภทรายการแตกต่างจากธุรกิจอื่นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังได้ตัดบริษัทที่อยู่ในหมวดพื้นฟูกิจการจำนวน 12 บริษัท และตัดบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนรวมทั้งข้อมูลผิดปกติ (Outlier) จำนวน 226 บริษัท จึงเหลือจำนวนบริษัทที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 221 บริษัท หรือคิดเป็นจำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 663 ปีตัวอย่าง ซึ่งสามารถแยกเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมได้ดังนี้

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท ไม่รวมกลุ่ม ธุรกิจการเงิน	จำนวนกองทุน รวม อสังหาริมทรัพย์	จำนวน กองทุนรวม โครงสร้าง พื้นฐานโรง	จำนวนบริษัท ที่อยู่ระหว่าง ฟื้นฟูการ ดำเนินงาน	จำนวนบริษัท ที่มีข้อมูลไม่ ครบถ้วน ปี 2554-2557	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง ทั้งหมด
1. เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	51	-	-	-	25	26
2. เทคโนโลยี	41	-	2	-	18	21
3. ทรัพยากร	40	-	2	-	17	21
4. บริการ	100	-	1	-	53	46
5. สินค้าอุตสาหกรรม	86	-	-	-	42	44
6. สินค้าอุปโภค บริโภค	40	-	-	-	21	19
7. อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	154	60	-	-	50	44
8. อื่น ๆ	12	-	-	12	-	-
รวม	524	60	5	12	226	221

ที่มา: รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 11 มกราคม 2559

3.2 วิธีการวิจัย

3.2.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยข้อมูลความรู้ความเชี่ยวชาญจากประสบการณ์การทำงานของกรมการตรวจสอบได้มาจาก แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) และรายงานประจำปี (56-2) หากพบว่าบริษัทใดมีกรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินตั้งแต่ 2 ท่านขึ้นไป ผู้วิจัยจะเลือกกรมการตรวจสอบดังกล่าวมาเพียง 1 ท่าน ซึ่งจะพิจารณาจากผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรมการตรวจสอบเป็นหลัก เนื่องจากเป็นผู้ที่มีตำแหน่งสูงสุดในกรมการตรวจสอบ ส่วนข้อมูลทางการเงินสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากงบการเงินของบริษัท ซึ่งสามารถดูได้จากฐานข้อมูลออนไลน์ www.setsmart.com และ www.sec.or.th

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee Financial Expertise)

โดยจะวัดโดยใช้ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) หากกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบัญชีหรือการเงินมีประสบการณ์ตั้งแต่ 1 ด้านขึ้นไป ให้เท่ากับ 1 ถ้าไม่ใช่ให้เท่ากับ 0 โดยจากการเก็บข้อมูลเพื่อแบ่งประเภทประสบการณ์การทำงานของกรรมการตรวจสอบพบว่าสามารถจัดประเภทหลัก ๆ ได้ดังนี้

(1) กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชี (Auditor)
 (2) กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน (CFO)
 (3) กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นประธานกรรมการบริหาร (CEO)
 (4) กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นคณะกรรมการบริษัทอื่น (Board of Directors) ประกอบด้วยคณะกรรมการเฉพาะด้าน ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาผลตอบแทน เป็นต้น

(5) กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์อื่น ๆ (Other) นอกเหนือจากประเภทที่ (1) ถึง (4) ได้แก่ คณบดี อาจารย์ ตำรวจ นักวิชาการ ที่ปรึกษา ผู้จัดการฝ่าย ผู้พิพากษา รัฐมนตรี ผู้อำนวยการ อธิบดี หมอ เป็นต้น

ทั้งนี้ข้อมูลที่เก็บได้แสดงให้เห็นว่า มีกรรมการตรวจสอบที่ถูกคัดเลือกให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินหลายท่านที่มีประสบการณ์หลายด้านใน (1) ถึง (5) พร้อม ๆ กัน จากประสบการณ์การทำงานของกรรมการตรวจสอบดังกล่าวจึงตั้งเป็นสมมติฐานงานวิจัยได้ดังนี้

H: ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินในกรรมการตรวจสอบส่งผลให้การตกแต่งกำไรของบริษัทลดลง

3.2.2.2 ตัวแปรตาม คือ การตกแต่งกำไร (Earnings Management)

โดยจะวัดจากรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accrual: DCA) ผ่านตัวแบบ Modified-Jones ทั้งนี้การหาค่าแบบ Modified-Jones มีวิธีการดังนี้

(1) คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ (α) ของแต่ละอุตสาหกรรมจากสมการต่อไปนี้

$$\frac{TAC_{it}}{TA_{i,t-1}} = \alpha_1 \frac{1}{TA_{i,t-1}} + \alpha_2 \left\{ \frac{\Delta REV_{it}}{TA_{i,t-1}} \right\} + \alpha_3 \left\{ \frac{PPE_{it}}{TA_{i,t-1}} \right\}$$

- (2) นำค่าสัมประสิทธิ์ (α) ของแต่ละอุตสาหกรรมที่ได้จาก (1) มาคำนวณหารายการคงค้างที่ไม่ได้เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-discretionary Accrual: NDCA) โดยแทนค่าในสมการ ดังนี้

$$NDCA_{it} = \alpha_1 \frac{1}{TA_{i,t-1}} + \alpha_2 \left\{ \frac{\Delta REV_{it} - \Delta AR_{it}}{TA_{i,t-1}} \right\} + \alpha_3 \left\{ \frac{PPE_{it}}{TA_{i,t-1}} \right\}$$

- (3) นำค่าที่ได้จาก (1) และ (2) มาคำนวณหารายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accrual: DCA) ซึ่งเป็นตัวแทนของการตกแต่งกำไรตามความสัมพันธ์ที่แสดงในสมการ ดังนี้

$$DCA_{it} = \frac{TAC_{it}}{TA_{i,t-1}} - NDCA_{it}$$

โดยที่	DCA	คือ	รายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร
	NDCA	คือ	รายการคงค้างที่ไม่ได้เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร
	TAC	คือ	รายการคงค้างทั้งหมดของบริษัท
	TA	คือ	สินทรัพย์รวม
	REV	คือ	รายได้ของบริษัท
	AR	คือ	ลูกหนี้การค้า
	PPE	คือ	ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
	Δ	คือ	ผลต่างระหว่างงวดปัจจุบันกับงวดก่อน

3.2.2.3 ตัวแปรควบคุม

จากงานวิจัยที่มีอยู่ในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่ามีตัวแปรที่น่าสนใจและมีความสำคัญที่มีผลต่อการตกแต่งกำไรของบริษัทอีก ซึ่งควรพิจารณาเป็นตัวแปรควบคุม ดังนี้

(1) ขนาดของบริษัท (Firm size)

งานวิจัยในอดีตของ Dechow, Sloan, and Sweeney (1995) Xie, Davidson, and DaDalt (2003) และ Rahman and Ali (2006) พบว่า บริษัทที่มีขนาดเล็กอาจมีการควบคุมที่น้อยกว่า ในขณะที่งานวิจัยของ Abed, Al-Attar, and Suwaidan (2012) ระบุว่าบริษัทที่มีขนาดเล็กสามารถเปิดโอกาสให้ผู้บริหารตกแต่งกำไรได้มากกว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่ โดยงานวิจัยเหล่านี้ใช้ลอการิทึมของสินทรัพย์รวม (Total Assets) เป็นตัวแทนของขนาดของบริษัท การใช้ลอการิทึมมี

ความได้เปรียบในการหลีกเลี่ยงปัญหาของขนาดที่เกิดขึ้นจากตัวแปรอื่น ๆ รูปแบบการวัดนี้ถูกใช้โดย Ben Othman and Zéghal (2006) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจการตกแต่งกำไร Bozec (2008) ศึกษาเรื่องโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัวกับการตกแต่งกำไร และ Zéghal, Chtourou, and Sellami (2011) ศึกษาเรื่องผลกระทบจากการการออกมาตรฐานบัญชีของ IAS / IFRS เกี่ยวกับการตกแต่งกำไรของบริษัทในประเทศฝรั่งเศส รวมทั้งมีงานวิจัยของ Qi and Tian (2012) ใช้ขนาดของบริษัทเป็นตัวแปรควบคุม พบว่า ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งกำไร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bruynseels, Krishnamoorthy, and Wright (2015) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับคุณภาพของงบการเงิน พบว่า ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งกำไรเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจะใช้ขนาดของบริษัทมาร่วมพิจารณาและคาดว่าขนาดของบริษัทจะส่งผลในเชิงลบต่อการตกแต่งกำไรของบริษัท

(2) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio หรือ D/E Ratio)

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นถูกนำไปใช้ในงานวิจัยของ DeFond and Jiambalvo (1994) ซึ่งศึกษาเรื่องการหลีกเลี่ยงการผิดเงื่อนไขของอัตราส่วนทางการเงินในสัญญาเงินกู้ Ben, Othman and Zéghal (2006) ซึ่งศึกษาเรื่องแรงจูงใจการตกแต่งกำไร และ Zéghal et al. (2011) ซึ่งศึกษาเรื่องผลกระทบจากการการออกมาตรฐานบัญชีของ IAS / IFRS เกี่ยวกับการตกแต่งกำไรของบริษัทในประเทศฝรั่งเศส เนื่องจากหนี้สินเป็นตัวบ่งชี้ถึงพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร (Jensen and Meckling, 1976) นอกจากนี้งานวิจัยของ Qi and Tian (2012) พบว่า ระดับหนี้สินของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการตกแต่งกำไร ในขณะที่ Jenilek (2007) พบว่า บริษัทที่มีระดับการใช้หนี้สินเพิ่มขึ้นจะทำให้บริษัทมีการตกแต่งกำไรลดลง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าระดับการใช้หนี้สินของบริษัทพบความสัมพันธ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อการตกแต่งกำไรของบริษัท ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจะใช้ระดับการใช้หนี้สินของบริษัทมาร่วมพิจารณาและคาดว่าระดับการใช้หนี้สินของบริษัทจะส่งผลในเชิงบวกต่อการตกแต่งกำไรของบริษัท

(3) บริษัทตรวจสอบบัญชี Big4 (Audit Firms)

บริษัทตรวจสอบบัญชี Big4 ถูกนำไปใช้ในงานวิจัยของ Koh (2003) Tendeloo and Vanstraelen (2005) และ Zéghal et al., (2011) โดยกำหนดตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) หากเป็น “Big4” ให้เท่ากับ 1 ถ้าไม่ใช่ให้เท่ากับ 0 ซึ่งบริษัทที่อยู่ในกลุ่ม Big 4 ได้แก่ PwC Deloitte Ernst & Young และ KPMG โดยงานวิจัยของ Becker, Defond, Jiambalvo, and Subramanyam (1998) พบว่า บริษัทที่ถูกตรวจสอบโดยบริษัทที่ไม่ใช่ Big6 จะมีระดับของรายการคงค้างสูงกว่าบริษัทที่ถูกตรวจสอบโดย Big6 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Krishnan (2003) พบว่า บริษัทที่ถูกตรวจสอบโดยบริษัทสอบบัญชีที่มีความเชี่ยวชาญในกลุ่ม Big6 จะช่วยลดการตกแต่งกำไร

ของบริษัทได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงคาดว่าบริษัทตรวจบัญชี Big4 จะส่งผลในเชิงลบต่อการตกแต่งกำไรของบริษัท

(4) อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (Price-to-Earnings หรือ P/E Ratio)

จากงานวิจัยของ สมชาย สุภัทรกุล และ ประสาธน์ จงเจริญกุล (2553) ระบุว่า อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (P/E Ratio) เป็นเครื่องมือที่นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และ/หรือ นักลงทุนใช้ในการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ที่สนใจ โดยมีการศึกษาเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นว่านักลงทุนสามารถใช้ P/E Ratio ในการพยากรณ์อัตราผลตอบแทนการลงทุนในหุ้นสามัญในอนาคต เช่น Keim (1990) Harris and Marston (1994) Fama and French (1995) และ Campbell and Shiller (1998) เป็นต้น กล่าวคือ หากบริษัทมี P/E Ratio สูง อาจมีสาเหตุมาจากการคาดการณ์ของนักลงทุนว่าบริษัทจะทำกำไรได้เพิ่มขึ้นในอนาคต ดังนั้นผู้บริหารจึงจัดการกำไรของบริษัทให้อยู่ในระดับสูงเพื่อเพิ่มราคาของหลักทรัพย์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงคาดว่า P/E Ratio ของบริษัทจะส่งผลในเชิงบวกต่อการตกแต่งกำไรของบริษัท

(5) อัตราส่วนมูลค่าหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชี (Price-to-Book Value หรือ P/BV Ratio)

จากการศึกษาเชิงประจักษ์พบว่า นักลงทุนสามารถใช้อัตราส่วนมูลค่าหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชี (P/BV Ratio) ในการพยากรณ์อัตราผลตอบแทนการลงทุนในหุ้นสามัญในอนาคต เช่น Keim (1990) Harris and Marston (1994) Fama and French (1995) และ Campbell and Shiller (1998) เป็นต้น กล่าวคือ หากบริษัทมี P/BV Ratio สูง อาจมีสาเหตุมาจากการคาดการณ์ของนักลงทุนว่าบริษัทจะทำกำไรได้เพิ่มขึ้นในอนาคต ดังนั้นผู้บริหารจึงจัดการมูลค่าทางบัญชีของบริษัทให้อยู่ในระดับสูงเพื่อเพิ่มราคาของหลักทรัพย์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงคาดว่า P/BV Ratio ของบริษัทจะส่งผลในเชิงบวกต่อการตกแต่งกำไรของบริษัท

3.3 ตัวแบบ (Model)

จากข้อมูลจริงที่เก็บได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า ไม่มีผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เป็น Auditor, CFO หรือ CEO เพียงอย่างเดียวเลย อีกทั้งมีกรรมการตรวจสอบหลายท่านที่มีประสบการณ์ในรูปแบบที่แตกต่างกัน (ดูตาราง 4.2 ในบทที่ 4) ดังนั้นการศึกษาคำความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนี้ ได้ใช้ตัวแบบในการวิจัยดังนี้

$$\begin{aligned}
AB_DCA = & \beta_0 + \beta_1 BOARD + \beta_2 OTHER + \beta_3 AUDITOR\&BOARD \\
& + \beta_4 AUDITOR\&OTHER + \beta_5 CFO\&BOARD + \beta_6 CEO\&BOARD \\
& + \beta_7 BOARD\&OTHER + \beta_8 AUDITOR\&CFO\&BOARD \\
& + \beta_9 AUDITOR\&BOARD\&OTHER + \beta_{10} CFO\&CEO\&BOARD \\
& + \beta_{11} CFO\&BOARD\&OTHER + \beta_{12} CEO\&BOARD\&OTHER \\
& + \beta_{13} SIZE + \beta_{14} LEV + \beta_{15} BIG4 + \beta_{16} PE + \beta_{17} PBV + \varepsilon_i
\end{aligned}$$

โดยที่	AB_DCA	คือ ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร
	BOARD	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นคณะกรรมการบริษัทอื่นเพียงอย่างเดียว
	OTHER	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์อื่น ๆ นอกเหนือจาก AUDITOR, CFO, CEO และ BOARD
	AUDITOR&BOARD	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีและเป็นคณะกรรมการบริษัทอื่นด้วย
	AUDITOR&OTHER	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีและมีประสบการณ์อื่น ๆ ด้วย
	CFO&BOARD	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินและเป็นคณะกรรมการบริษัทอื่น
	CEO&BOARD	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นประธานกรรมการบริหารและเป็นคณะกรรมการบริษัทอื่นด้วย
	BOARD&OTHER	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นคณะกรรมการบริษัทอื่นและมีประสบการณ์อื่น ๆ ด้วย
	AUDITOR&CFO&BOARD	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีเป็นผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน และเป็นคณะกรรมการบริษัทอื่นด้วย
	AUDITOR&BOARD&OTHER	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีเป็นคณะกรรมการบริษัทอื่น และมีประสบการณ์อื่น ๆ ด้วย
	CFO&CEO&BOARD	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน เป็นประธานกรรมการบริหาร และเป็น

	คณะกรรมการบริษัทอื่นด้วย
CFO&BOARD&OTHER	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นเป็นผู้บริหาร สูงสุดด้านการเงิน เป็นคณะกรรมการบริษัทอื่น และมี ประสบการณ์อื่น ๆ ด้วย
CEO&BOARD&OTHER	คือ กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นประธาน กรรมการบริหาร เป็นคณะกรรมการบริษัทอื่น และมี ประสบการณ์อื่น ๆ ด้วย
SIZE	คือ ขนาดของบริษัท (คำนวณจากลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวมของ บริษัท [Ln (Total Assets)])
LEV	คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E Ratio)
BIG4	คือ บริษัทตรวจสอบบัญชี Big4
PE	คือ อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (P/E Ratio)
PBV	คือ อัตราส่วนมูลค่าหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชี (P/BV Ratio)
ε_i	คือ ค่าความคาดเคลื่อน (Error)

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้จะเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows และใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

สถิติเชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในขั้นพื้นฐานของตัวแปรที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมเพื่อศึกษา โดยจะเป็นข้อมูลสรุปของ ค่าต่ำสุด (Minimum : Min) ค่าสูงสุด (Maximum : Max) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อให้เข้าใจในลักษณะของข้อมูลมากยิ่งขึ้น

3.4.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

สถิติเชิงอนุมานเป็นสถิติที่ศึกษาจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างแล้วนำผลการทดสอบอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นการทดสอบว่าข้อมูลที่รวบรวมมาสอดคล้องหรือขัดแย้งกับสมมติฐานทางสถิติที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยงานวิจัยนี้ใช้สถิติอนุมาน 2 ประเภทได้แก่ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ

เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis) และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis) หรือบางครั้งเรียกว่า สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) เพื่ออธิบายระดับความสัมพันธ์และทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ทำการศึกษา

การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัวและตัวแปรตามหนึ่งตัวเพื่อใช้เปรียบเทียบความสามารถของตัวแปรอิสระในการอธิบายตัวแปรตามซึ่งในการวิจัยนี้ก็คือการตกแต่งกำไรของบริษัท

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างปี พ.ศ. 2554-2557 สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในส่วนของสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานได้ดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (AB_DCA) มีค่าควอไทล์ที่ 1 และ 3 เท่ากับ 0.03 และ 0.11 ตามลำดับ ประกอบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.08 ทำให้ทราบว่า การตกแต่งกำไรของกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างแตกต่างกัน ในขณะที่อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (P/E Ratio) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 50.10 แสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันมากเช่นกัน

ตารางที่ 4.1
ค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรเชิงปริมาณ

ตัวแปร	สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรเชิงปริมาณ						
	N	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3
Auditor	663	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
CFO	663	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
CEO	663	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Board	663	0.00	1.00	0.56	0.50	0.00	1.00
Other	663	0.00	1.00	0.02	0.12	0.00	0.00
Auditor & Board	663	0.00	1.00	0.09	0.29	0.00	0.00
Auditor & Other	663	0.00	1.00	0.00	0.07	0.00	0.00
CFO & Board	663	0.00	1.00	0.02	0.13	0.00	0.00
CEO & Board	663	0.00	1.00	0.04	0.20	0.00	0.00
Board & Other	663	0.00	1.00	0.21	0.41	0.00	0.00
Auditor & CFO & Board	663	0.00	1.00	0.00	0.07	0.00	0.00
Auditor & Board & Other	663	0.00	1.00	0.02	0.13	0.00	0.00
CFO & CEO & Board	663	0.00	1.00	0.00	0.07	0.00	0.00
CFO & Board & Other	663	0.00	1.00	0.01	0.12	0.00	0.00
CEO & Board & Other	663	0.00	1.00	0.02	0.13	0.00	0.00
SIZE	663	5.77	14.40	8.95	1.54	7.82	9.96
LEV	663	0.01	9.46	1.02	0.91	0.37	1.45
BIG4	663	0.00	1.00	0.65	0.48	0.00	1.00
PE	663	3.38	831.55	24.45	50.10	10.47	22.95
PBV	663	0.43	20.50	2.74	2.64	1.19	3.23
AB_DCA	663	0.00	0.56	0.08	0.08	0.03	0.11

จากตารางที่ 4.2 แสดงถึงค่าสถิติเชิงพรรณนาของการแจกแจงความถี่ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างของกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการบัญชีหรือการเงินส่วนใหญ่มีประสบการณ์เป็นคณะกรรมการบริษัทอื่น (Board of Directors) เพียงอย่างเดียวคิดเป็นร้อยละ 56.11 ในขณะที่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญท่านใดเลยที่มีประสบการณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชี ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน หรือ ประธานกรรมการบริหารเพียงอย่างเดียว ในส่วนของบริษัทตรวจบัญชี Big4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการจาก Big4 มีสัดส่วนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้บริการ Big4 อยู่พอสมควร

ตารางที่ 4.2
ค่าสถิติเชิงพรรณนาของการแจกแจงความถี่

ตัวแปร	สถิติเชิงพรรณนาของการแจกแจงความถี่	
	N	ร้อยละ
Board	372	56.11
Other	10	1.51
Auditor & Board	60	9.05
Auditor & Other	3	0.45
CFO & Board	12	1.81
CEO & Board	27	4.07
Board & Other	141	21.27
Auditor & CFO & Board	3	0.45
Auditor & Board & Other	12	1.81
CFO & CEO & Board	3	0.45
CFO & Board & Other	9	1.36
CEO & Board & Other	11	1.66
Subtotal	663	100.00
BIG4	429	64.71

4.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

4.2.1 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงซ้อน (Correlation Analysis)

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ปรากฏในตาราง 4.3 ด้านล่าง

จากตารางที่ 4.3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระบางตัว เช่น กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีและเป็นคณะกรรมการบริษัทอื่นด้วย (Auditor & Board of Directors) มีความสัมพันธ์กับกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นคณะกรรมการบริษัทอื่น และมีประสบการณ์อื่น ๆ ด้วย (Board of Directors & Other) ในระดับนัยสำคัญ 0.01 ดังนั้นจึงอาจเกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ได้ งานวิจัยนี้จึงศึกษาปัญหาดังกล่าว โดยการหาค่า VIF ดังปรากฏในตาราง 4.4

ตารางที่ 4.3

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

ตัวแปร	Board	Other	Auditor & Board	Auditor & Other	CFO & Board	CEO & Board	Board & Other	Auditor & CFO & Board	Auditor & Board & Other	CFO & CEO & Board	CFO & Board & Other	CEO & Board & Other
Other	-.140**	1										
Auditor & Board	-.357**	-0.039	1									
Auditor & Other	-.076*	-0.008	-0.021	1								
CFO & Board	-.154**	-0.017	-0.043	-0.009	1							
CEO & Board	-.233**	-0.025	-0.065	-0.014	-0.028	1						
Board & Other	-.588**	-0.064	-.164**	-0.035	-0.071	-.107**	1					
Auditor & CFO & Board	-.076*	-0.008	-0.021	-0.005	-0.009	-0.014	-0.035	1				
Auditor & Board & Other	-.154**	-0.017	-0.043	-0.009	-0.018	-0.028	-0.071	-0.009	1			
CFO & CEO & Board	-.076*	-0.008	-0.021	-0.005	-0.009	-0.014	-0.035	-0.005	-0.009	1		
CFO & Board & Other	-.133**	-0.015	-0.037	-0.008	-0.016	-0.024	-0.061	-0.008	-0.016	-0.008	1	
CEO & Board & Other	-.147**	-0.016	-0.041	-0.009	-0.018	-0.027	-0.068	-0.009	-0.018	-0.009	-0.015	1

ตารางที่ 4.3

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) (ต่อ)

ตัวแปร	Board	Other	Auditor & Board	Auditor & Other	CFO & Board	CEO & Board	Board & Other	Auditor & CFO & Board	Auditor & Board & Other	CFO & CEO & Board	CFO & Board & Other	CEO & Board & Other	SIZE	LEV	BIG4	PE	PBV	AB_DCA
SIZE	0.006	-0.004	0.056	-0.077*	0.012	.165**	-0.077*	-.137**	-0.015	-0.022	-.101**	0.065	1					
LEV	0.075	-0.063	0.010	-0.063	-0.044	0.028	-0.066	-0.063	0.046	0.042	-0.005	-0.040	.414**	1				
BIG4	-0.024	0.065	0.057	0.050	-0.042	0.056	0.014	-.091*	-0.042	-.091*	-.159**	0.071	.301**	.182**	1			
PE	0.047	0.017	-0.025	-0.008	-0.026	-0.014	-0.046	0.007	.082*	-0.008	-0.015	-0.012	0.061	.204**	0.015	1		
PBV	0.034	-0.074	.106**	0.006	-0.022	-0.037	-.078*	-0.052	0.061	0.038	-0.068	0.034	.190**	.243**	.115**	.098*	1	
AB_DCA	0.050	-0.045	0.045	-0.006	0.026	-0.016	-.095*	0.000	.077*	.124**	-0.068	-0.028	0.003	.196**	0.074	0.073	.200**	1

** มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับน้อยกว่า 0.01

* มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับน้อยกว่า 0.05

4.2.2 การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

จากตารางที่ 4.4 พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน เป็นประธานกรรมการบริหาร และเป็นคณะกรรมการบริษัทอื่นพร้อมกัน (CFO & CEO & Board) กับการตกแต่งกำไรของบริษัทเพิ่มขึ้น การพบความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตกแต่งกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นนี้ไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ อีกทั้งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dhaliwal, Naiker, and Navissi (2010) ที่สนับสนุนให้บริษัทมีกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ด้านบัญชีและด้านการควบคุมดูแลเข้าร่วมในคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าประสบการณ์การเป็น CFO, CEO และ Board of Directors ของกรรมการตรวจสอบของไทยไม่มีการส่งเสริมให้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบงบการเงินเหมือนกับการทำงานด้านต่าง ๆ ดังกล่าวในต่างประเทศก็ได้

ในขณะที่ตัวแปรที่เหลือไม่พบความสัมพันธ์ที่มีสาระสำคัญ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Badolato, Donelson, and Ege (2014) และ Bruynseels, Krishnamoorthy, and Wright (2015) ซึ่งพบว่า กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ด้านบัญชี (ประกอบด้วย Auditor, CPA และ CFO) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท ในขณะที่งานวิจัยของ Erkens and Bonner (2013) สนับสนุนให้บริษัทมีผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชี ซึ่งได้แก่ CFO และ Auditor เข้าร่วมในคณะกรรมการตรวจสอบ

ทั้งนี้ค่า Adjusted R Square เท่ากับ .083 ซึ่งหมายความว่า กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็น CFO CEO และ Board of Directors พร้อมกัน สามารถอธิบายความผันแปรของการตกแต่งกำไรของบริษัทได้ร้อยละ 8.3 นอกจากนี้หากพิจารณาค่า Tolerance คือ ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของตัวแปรอิสระซึ่งมีค่ามากกว่า 0.100 และค่า VIF คือ ค่าการขยายตัวของความแปรปรวน มีค่าน้อยกว่า 10 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์กันเองเกินกว่าระดับที่สามารถยอมรับได้ จึงไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (Allison, 1999)

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรควบคุมกับการตกแต่งกำไร พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E Ratio) ของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการตกแต่งกำไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Qi and Tian (2012) กล่าวคือ หากบริษัทมีระดับการใช้หนี้สินเพิ่มขึ้นจะทำให้บริษัทมีการตกแต่งกำไรเพิ่มขึ้น และอัตราส่วนมูลค่าหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชี (P/BV) ของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการตกแต่งกำไรเช่นกัน ในขณะที่ขนาดของบริษัท (Firm size) มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญกับการตกแต่งกำไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Qi and Tian (2012) และ Bruynseels, Krishnamoorthy, and Wright (2015) ใช้

ขนาดของบริษัทเป็นตัวแปรควบคุม พบว่า ขนาดของบริษัทที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งกำไร ทั้งนี้ผลลัพธ์จากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรควบคุมดังกล่าวกับการตกแต่งกำไรของบริษัทเป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ ส่วนตัวแปรควบคุมที่เหลือ คือ บริษัทตรวจบัญชี Big4 และอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (P/E Ratio) ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการตกแต่งกำไรของบริษัทซึ่งไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ (ตัวแปรควบคุมปรากฏในบทที่ 3)

ตารางที่ 4.4

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินในกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัท

Dependent Variable: AB_DCA

ตัวแปร	Coefficients	t	sig.	Collinearity Statistics	
				Tolerance	VIF
Other	-.020	-.817	.414	.971	1.030
Auditor & Board	.005	.513	.608	.933	1.071
Auditor & Other	-.012	-0.284	.776	.982	1.019
CFO & Board	.022	1.013	.312	.981	1.020
CEO & Board	-.001	-0.098	.922	.940	1.064
Board & Other	-.014	-1.938	.053	.909	1.100
Auditor & CFO & Board	.007	0.153	.878	.973	1.028
Auditor & Board & Other	.031	1.425	.155	.975	1.025
CFO & CEO & Board	.130*	2.979	.003	.983	1.018
CFO & Board & Other	-.041	-1.611	.108	.957	1.045
CEO & Board & Other	-.016	-0.678	.498	.972	1.029
SIZE	-.007*	-3.018	.003	.724	1.381
LEV	.016*	4.233	.000	.750	1.333
BIG4	.012	1.801	.072	.854	1.171
PE	0.000	0.563	.574	.946	1.057
PBV	.004*	3.824	.000	.898	1.113
Adjusted R Square				.083	
F Statistic				4.765	

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05, n=663

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบและการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2557 โดยทำการเก็บข้อมูลประสบการณ์ทำงานของกรรมการตรวจสอบผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงินจากรายงานประจำปี (56-2) โดยมีจำนวนบริษัทตัวอย่างทั้งสิ้น 663 ตัวอย่าง จาก 7 กลุ่มอุตสาหกรรม

จากผลการศึกษาพบว่า กรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน เป็นประธานกรรมการบริหาร และเป็นคณะกรรมการบริษัทอื่นด้วย (CFO & CEO & Board of Directors) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการตกแต่งกำไร ในขณะที่ตัวแปรที่เหลือไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการตกแต่งกำไรของบริษัท

5.2 ข้อจำกัดงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้มีข้อจำกัดด้านความครบถ้วนของข้อมูลประสบการณ์ทำงานของกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือการเงินถึงแม้ว่าข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเหล่านี้จะเป็นข้อมูลที่บริษัทมีการเปิดเผยต่อสาธารณะในรูปแบบการนำเสนอเดียวกันคือ รายงานประจำปี (56-2) ซึ่งในบางครั้งลักษณะของเนื้อหาและรายละเอียดต่าง ๆ ที่แต่ละบริษัทเปิดเผยนั้นมีความแตกต่างกันออกไปหรือเปิดเผยไม่ครบถ้วน จึงทำให้กรรมการตรวจสอบบางท่านที่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมากกว่า 1 แห่ง อาจมีข้อมูลประสบการณ์การทำงานในรายงานประจำปีแตกต่างกันออกไป จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีข้อมูลที่เปิดเผยไม่ครบถ้วนซึ่งอาจส่งผลให้ผลการทดสอบที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

5.3 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

1. เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์เป็น CFO, CEO และ Board of Directors กับการตกแต่งกำไร อีกทั้งตัวแปรที่เหลือก็ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยในต่างประเทศ งานวิจัยในอนาคตอาจใช้วิธีวิจัยอื่นในการหาสาเหตุของผลการทดสอบเหล่านี้ให้เป็นเชิงประจักษ์มากขึ้น

2. งานวิจัยฉบับนี้ใช้ตัวแบบ Modified-Jones เพื่อนำมาคำนวณหาการตกแต่งกำไรของบริษัท งานวิจัยในอนาคตอาจจะนำตัวแบบ (Model) อื่นมาใช้คำนวณหาการตกแต่งกำไรของบริษัท เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไรของบริษัทผ่านตัวแบบอื่น ๆ หรือ อาจเลือกใช้มากกว่า 1 ตัวแบบแล้วนำผลที่ได้จากแต่ละตัวแบบมาเปรียบเทียบกัน

3. งานวิจัยในอนาคตอาจศึกษาประสบการณ์ทำงานของกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์อื่น ๆ (Other) เพิ่มเติม ได้แก่ คณบดี อาจารย์ ตำรวจ นักวิชาการ ที่ปรึกษา ผู้จัดการ ฝ่าย ผู้พิพากษา รัฐมนตรี ผู้อำนวยการ อธิบดี หมอ เป็นต้น เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ดังกล่าวกับการตกแต่งกำไรของบริษัท เนื่องจากประสบการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ ซึ่งอาจส่งผลให้การตกแต่งกำไรของบริษัทลดลงได้

รายการอ้างอิง

- Abed, S., Al-Attar, A., & Suwaidan, M. (2012). Corporate Governance and Earnings Management: Jordanian Evidence. *International Business Research*, Vol. 5, No. 1, 216-225.
- Abernathy, J. L., B. Beyer, A. Masli, and C. Stefaniak. (2015). How the Source of Audit Committee Accounting Expertise Influences Financial Reporting Timeliness. *Auditing*, 9 (1), 1-9.
- Aier, J. K., Comprix, J., Gunlock M. T., & Lee, D. (2005). The financial expertise of CFOs and accounting restatements. *Accounting Horizons*, 19 (3), 123–135.
- Allison, P. D., (1999). Multiple Regression: A Primer. *California: Pine Forge Press*, 137-139.
- Alzoubi, E. S. S., & Selamat, M. H. (2012). The effectiveness of corporate governance mechanisms on constraining earning management: literature review and proposed framework. *International Journal of Global Business*, 5(1), 17-35.
- Amihud, Y., & Lev, B. (1981). Risk reduction as a managerial motive for conglomerate mergers. *Bell Journal of Economics*, 12, 605–617.
- Badolato, P. G., Donelson, D. C., & Ege, M. (2014). Audit committee financial expertise and earnings management: The role of status. *Journal of Accounting and Economics*, 58(2-3), 208-230.
- Becker, C., DeFond M., Jiambalvo J., & Subramanyam K. (1998). The Effect of Audit Quality on Earnings Management. *Contemporary Accounting Research*, 15 (Spring), 1-24.
- Bédard, J., Chtourou, S. M., & Courteau, L. (2004). The Effect of Audit Committee Expertise, Independence and Activity on Aggressive Earnings Management. *Auditing: The Journal of Practice & Theory*, 23, 13–35.
- Ben, Othman, H., & Zéghal, D. (2006). A study of earnings-management motives in the Anglo-American and Euro-Continental accounting models: The Canadian and French cases. *The International Journal of Accounting*, 41, 406–435.

- Bozec, Y. (2008). Concentration de l'actionnariat, séparation des droits de vote et des droits de propriété et gestion des bénéfices : Une étude empirique canadienne (Concentration of shareholding, separation of the voting rights and the right of ownership and earnings management : A Canadian empirical study). *Canadian Journal of Administrative Sciences*, 25, 67-82
- Bruynseels, L., Krishnamoorthy, G., & Wright, A. (2015). The association between audit committee chair characteristics and the financial reporting process. *Working paper*, University of Leuven and Northeastern University.
- Campbell, J. Y., & Shiller R. J. (1998). Valuation Ratios and the Long-Run Stock Market Outlook. *Journal of Portfolio Management*, (Winter), 11-25.
- DeAngelo, E. L. (1986). Accounting Numbers as market Valuation Substitutes: A Study of Management Buyouts of Public Stockholders. *The Accounting Review*, Vol. LXI, No. 3, 400-422.
- Dechow, P. M. (1994). Accounting Earnings and Cash Flows as Measures of Firm Performance: The Role of Accounting Accruals. *Journal of Accounting and Economics*, 18 (1), 3-42.
- Dechow, P.M. & Skinner, D.J. (2000). Earnings Management: Reconciling the Views of Accounting Academics, Practitioners, and Regulators. *Accounting Horizons*, 14(2), 235–250.
- Dechow, P. M., Sloan R. G., & Sweeney, A. (1995). Detecting earnings management. *The Accounting Review*, 70(2), 193-225.
- DeFond, M. L., & Jiambalvo, J. (1994). Debt covenant violation and manipulation of accruals. *Journal of Accounting and Economics*, 17 (1/2), 145–176.
- Dhaliwal, D., Naiker, V., & Navissi, F. (2010). The association between accruals quality and the characteristics of accounting experts and mix of expertise on audit committees. *Contemporary Accounting Research*, 27, 787–827.
- Dopuch, N., Mashruwala, R., Seethamraju, C., & Zach, T. (2012). The impact of a heterogeneous accrual-generating process on empirical accrual models. *Journal of Accounting, Auditing, and Finance*, 27, 386–411.

- Eisenhardt, M. (1989). Agency Theory : An Assessment and Review. *The Academy of Management Review*, Vol. 14, No. 1 (Jan., 1989), 57-74.
- Erkens, D.H., & Bonner, S.E., (2013). The role of firm status in appointments of financial experts to audit committees. *The Accounting Review*, 88, 107-136.
- Fama, E. F., & French, K. R. (1995). Size and Book - to - Market Factors in Earnings and Returns. *Journal of Finance*, March, 131-155.
- Harris, R. S., & Marston, F. C. (1994). Value versus Growth stocks: Book-to-Market, Growth, and Beta. *Financial Analysts Journal*, (September/October), 18-24.
- Healy, P. M., & Wahlen, J. M. (1999). A Review of the Earnings Management Literature and Its Implication for Standard Setting. *Accounting Horizons*, 13(4), 365–385.
- Hirsch, P., & Friedman, R. (1986). Collaboration or paradigm shift? Economic vs. behavioral thinking about policy? In J. Pearce & R. Robinson (Eds.). *Best papers proceedings*, 31-35. Chicago: Academy of Management.
- Islam, Md., Ali, R., & Ahmed Z. (2011). Is Modified Jones Model Effective in Detecting Earnings Management? Evidence from A Developing Economy. *International Journal of Economics and Finance*, Vol. 3, No. 2, 116-125.
- Jelinek, K. (2007). The effect of leverage increases on earnings management. *Journal of Business and Economic Studies*, 13, 24-46.
- Jensen, M., & Meckling, W. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3, 305–360.
- Jensen, M. C. (1986). Agency Cost of Free Cash Flow Corporate Finance and Takeovers. *American Economic Review*, 76, 323-329.
- Jones, J. J. (1991). Earnings Management During Import Relief Investigations. *Journal of Accounting Research*, 29.2, 193-228.
- Kang S., & Sivaramakrishnan K. (1995). Issues in testing earnings management and an instrumental variable approach. *Journal of Accounting Research*, Vol. 33, 353–367.
- Keim, D. B. (1990). A New Look at the Effects of Firm Size and E/P Ratio on Stock Returns. *Financial Analysts Journal*, (March/April), 56-67.

- Koh, P-Sh. (2003). On the association between institutional ownership and aggressive corporate earnings management in Australia. *The British Accounting Review*, Vol. 35(2), 105-128.
- Krishnan, G. (2003). Audit quality and the pricing of discretionary accruals. *The Journal of Practice and Theory*, Vol. 22(1), 109-126.
- Krishnan, J. (2005). Audit committee quality and internal control: An empirical analysis. *The Accounting Review*, 80(2), 649-675.
- Krishnan, G. V., & Visvanathan, G. (2008). Does the SOX definition of an accounting expert matter? The association between audit committee directors' accounting expertise and accounting conservatism. *Contemporary Accounting Research*, 25, 827–858.
- Nelson, S. P. (2010). The audit committee expertise and financial reporting quality. *Working paper*, University of Malaya.
- Perrow, C. (1986). *Complex Organizations: A Critical Essay* (3rd edition). New York: Random House.
- Qi, B., & Tian, G. (2012). The Impact of Audit Committees' Personal Characteristics on Earnings Management: Evidence from China. *The Journal of Applied Business Research*, 28, 1331-1343.
- Rahman, R., & Ali, F. (2006). Board, audit committee, culture and earnings management: Malaysian evidence. *Managerial Auditing Journal*, 21(7), 783.
- Securities and Exchange Commission. 2003. Disclosure Required by Sections 406 and 407 of the Sarbanes-Oxley Act of 2002. Retrieved from <http://www.sec.gov/rules/final/33-8177.htm>
- Tendeloo, V. B., & Vanstraelen A. (2005). Earnings management under German GAAP versus IFRS. *European Accounting Review*, 14, 155–180.
- Xie, B., Davidson, W., & DaDalt, P. (2003). Earnings management and corporate governance: The role of the board and the audit committee. *Journal of Corporate Finance*, 9(3), 295-316.
- Yoon S., & Miller G. (2002b). Earnings management of seasoned equity offering firms in Korea. *International Journal of Accounting*, Vol. 37, 57–78.

Yoon, S., Miller G., & Jiraporn P. (2006). Cash from Operations and Earnings Management in Korea. *Journal of International Financial Management and Accounting*, 85-109.

Zéghal, D., Chtourou, S., & Sellami, Y. M. (2011). An Analysis of the Effect of Mandatory Adoption of IAS/IFRS on Earnings Management. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 20, 61-72.

กฤษณา กัมปนาทโกศล และ ชาญชัย ตั้งเรื่อนรัตน์. (2551). การตกแต่งกำไรกับสัดส่วนการก่อหนี้. วารสารวิชาชีพบัญชี ปีที่ 4 ฉบับที่ 10 (ส.ค. 2551), 66-78.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2557) เรื่องการนำเสนองบการเงิน. กรุงเทพฯ: สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สมชาย สุภัทรกุล และ ประสาธน์ จงเจริญกุล. (2553). ปัจจัยกำหนดอัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาตามบัญชี (P/B Ratio) และอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (P/E Ratio) ตามแนวคิดของ Residual Income Model. วารสารบริหารธุรกิจ ปีที่ 33 ฉบับที่ 125 (ม.ค.-มี.ค. 2553), 7-31.

สนิทพิมพ์ พลอยธรรมชาติ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.

สิริภัทร สันต์วรนาร. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและปริมาณงานของผู้สอบบัญชีต่อการจัดการกำไร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.

สุรารักษ์ ชุณหะ. (2557). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบริษัทและการตกแต่งกำไร โดยใช้รายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อสาธารณชนเป็นครั้งแรกในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET). (2542). แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ. สืบค้นจาก

https://www.set.or.th/dat/content/rule/th/BorJorRor2500_TH.pdf

ประวัติการศึกษา

ชื่อ	นางสาวพิมพ์วิไล ศรีโนนงาม
วันเดือนปีเกิด	3 ตุลาคม 2532
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2554: บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ตำแหน่ง	นักวิเคราะห์ธุรกิจ บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)
ประสบการณ์ทำงาน	2558 - ปัจจุบัน: นักวิเคราะห์ธุรกิจ บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) 2556 - 2558: นักวิเคราะห์การเงิน บริษัท เอก-ชัย ดิสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด